

Nagy érték a hegyvidék

Buda, ahol Pest levegőjét termelik
A környezetvédelem személyes felelősség

Hazánkban az országgyűlés törvényt alkotott a környezet védelméről. Környezetünk védelme törvényes, állampolgári kötelességünk. Dr. Tóth János első titkár, országgyűlési képviselő véleménye szerint megvan-e a végrehajtás feltételei a tizenkettedik kerületben?

— Budapest egészére nincs átfogó környezetvédelmi terv. Húsz különféle rendelet, utasítás intézkedik a főváros zöldterületeinek védelméről. Minden kerület sajátos gondjainak megfelelően foglalkozik a témával. A budai hegyvidék sorsáért például közvetlenül három kerület aggódik.

■ **Törvény, sok rendelkezés. Arányban vannak-e az elért eredményekkel?**

— Valamikor ez a kerület — kétharmad része hegyvidék — termelte a jó levegőt az iparosodó Pestnek. A múlt idő használata indokolt, mert az urbanizáció mind nagyobb darabot harapott ki zöldterületünkből. A letarolt évszázados értéket — fákat, bokrokat, nemes pázsitot — nem tudjuk hasonló értékkel pótolni. Körültekintőbben kellene döntenünk: mi kerül a bontás helyére, s mit tervezünk az üres telkekre.

■ **De a környezetvédelem nemcsak hatósági ügy!**

— A főváros öt éves terve külön fejezetben foglalkozik a levegő, az utcák, a terek tisztaságának, a zöldövezetek, a Duna védelmével. A Duna — bár nem mossa kerületünk partjait — védelme különösen fontos, hiszen Budapest természeti szépségének meghatározója. A Duna védelme valójában az ország környezetének védelme. A nagy folyók mindig vonzották az embert, városok települtek partjaira, oda húzódtott az ipar. Nem mindegy, milyen vizet kapunk és adunk tovább. Vannak olyan Duna-szakaszok Pesten, amelyek a szennyezettség miatt sportolásra, üdülésre, pihenésre alkalmatlanok. Egy ENSZ-megbízás alapján készült statisztika szerint például az északi iparvidékről naponta kétszáz ezer köbméter szennyvíz kerül a Sajóba — a Sajó vizét a Tisza adja át a Dunának —, s ez több mint a legalacsonyabb vízállás-kor a folyó napi vízhozama. Nemrég olvastam, hogy az angolok óriási anyagi áldozatokkal, vegyi, biológiai és mechanikai módszerekkel megtisztították a Temzét és lazacot fogtak benne. Van egy Vizafogó nevű partszakaszunk nekünk is, de mikor fogunk vizát a Dunából?!

A kerület híres volt forrásairól. Kerületünk természetes vízállománya is romlik. Forrásainkat az évek múlásával fertőzésveszély miatt le kellett zár-

ni. A szennyeződés megelőzése azért is fontos lenne, mert a tudományos vizsgálatok összefüggést találtak e területek és az észak-budai hévízforrások vizei között. Az egykori villalakók csatornázás nélkül építkeztek és ennek következménye is a mi gondunk lett.

■ **Az ezredfordulóra a kerület lakosságának huszonöt-harminc százalékos növekedésével számolnak. Ebben a becsült adatban nem szerepelnek az állami célcsoportos építkezések. Az urbanizációval valóban megállíthatatlan folyamat a környezet pusztulása?**

— Az urbanizáció elkerülhetetlenül környezetrombolással is jár. Úgy tudom, hogy például építkezések, utak miatt évente tizenhét-ezer katasztrális holddal csökken az ország szántóterülete. Sajnos mi itt a kerületben a növényzet pótlását tekintve körülbelül ötven év késésről beszélhetünk. Ha nem vigyázunk, a civilizáció áldása átokká válhat, hiszen mi nemcsak magunknak, hanem a következő két-három generációnak is építünk.

■ **A környezet védelmére tett erőfeszítések a társadalom humanizmusát tükrözik. A környezet védelme, az ember védelme. A pártbizottság ennek érdekében társadalmi mozgalmakat kezdeményezett...**

— Ez kötelességünk. Buda és környékének változatos geológiai fölépítése, különleges flórája és faunája egyedülálló. Ebből a természeti együttesből már sok érték elveszett. Kivágják a fákat, ahelyett, hogy a fák közé terveznék az épületeket. A csöndes erdei sétányokon maszek kocsimosók és szervizállomások működnek. Tavaly félmillió forint volt a rongálásból eredő kár, kerületünkben. Budapest egy négyzetméter zöldterület fenntartása a múlt esztendőben csaknem kilenc forintjába került a tanácsnak.

■ **János-hegy, Szabadság-hegy, Zugliget, Martinovics-hegy — kirándulóterületek ma is.**

— A hegyek és völgyek, az erdők és mezők húséges társaink, védelmezőink a civilizációs ártalmak ellen, a mai kor jellegzetes betegségeinek megelőzésében. Egy jó kirándulás — kulturált környezetben —, sokkal többet ér, mint egy marék pirula, vagy más, időrabló terápiás gyógykezelés. A környezet rombolásával a legjobb gyógyszerert dobjuk el magunktól és gyermekeinknél. Hétfégen száz ezer fővárosi és külföldi keresi föl kerületünk kirándulóhelyeit, az erdőket, a réteket, hogy üdjön, pihenjen. De hétfőn el-

szomorító a látvány: a vendégek tömegtelen mennyiségű szemetet, üres konzervdobozokat, összetört sörrősüvegeket, gépkocsiból kieresztett fáradtolaját, tépett bokrokat, elgázolt cserjéket, összetört pihenőpadokat hagynak maguk után. Az értékmegőrzés társadalmi ügy, de személyes érdekünk és kötelességünk is!

■ **Ezt a személyes érdekét nem lehetne egy kisebb közösségben — mondjuk egy lakóközösségben — összehangolni?**

— Ha a társasház-építkezésekre gondol, a kérdés indokolt. Itt van a legnagyobb méretű tarolás. Mire egy társasház fölépül, a közösség pénze rendszerint elfogy és a környezet pótlására, kertépítésre nem maradnak már anyagiak.

■ **Véleménye szerint erőteljesebb hatósági beavatkozásra van szükség?**

— Feltétlenül. Úgy gondolom, a tanácsok költségvetésében meg kell tervezni a környezetvédelmi feladatokat és az erre vonatkozó jogi normákat bele kell építeni az építési szabályzatba. A tanács akkor adja csak ki a lakhatási engedélyt, ha az épület környezete is megfelel a követelményeknek. Helyesnek tartanám például kerületek kijelölését, hogy ezzel is őrizzük egy-egy városrész természetes mikroklímáját. Fontos, hogy a vállalatok, intézmények rövid és hosszú lejáratú terveiben is szerepeljen mindaz, amit környezetünk védelméért tenni kell.

■ **Hatósági intézkedés, társadalmi összefogás, személyes felelősség. De nem lehetne-e bizonyos jelenségeket már a tervezéskor elhárítani? Azt hiszem, éppen ebben a kerületben a legfontosabb tennivaló: csökkenteni a zajt, megőrizni a csendet.**

— Ezt valóban már a tervezéskor is kezdhethetjük. Nem hiszem, hogy a panelházak szigetelése annyira lehetetlen, mint ahogy tapasztaljuk. Ha valaki fapapucsban járkal a tizedik emeleten, azt a földszinten is hallani lehet. És még valamit ehhez a témához: építünk kultúrházakat, irodákat, áruházakat és ABC-eket —, légkondicionálás nélkül. Sőt, gyakran az elemi ventiláció is megoldatlan. Ezeket például nem volna szabad kihagyni a tervekben!

■ **A budai hegyvidék a város nagy értéke. Budapest csak természeti adottságainak megőrzésével hasonlíthat önmagára.**

— Igen. De ehhez egy kerület erőfeszítése kevés. Sőt, véleményem szerint az itteni hegyek, erdők gondozása meghaladja a főváros anyagi erejét is. A budai hegyvidék kiemelt jellege

ellenére még mindig nem kapta meg azt a figyelmet, amit megérdemel. Sok mindent teszünk társadalmi összefogással. Saját erőnk-ből pihenőparkot építünk a Martinovics-hegyen. De ez kevés.

■ **Nem volna célszerű, ha a Balaton, a Dunakanyar Intéző Bizottságához hasonlóan megalakítanák a budai hegyvidék intéző bizottságát is?**

— Meggyőződésem, hogy célszerű és hasznos lenne ellenőrizni, összehangolni a munkát; javasolni, kezdeményezni, megtervezni a jövőt, hiszen nagy értékű társadalmi tulajdonról van szó, amiben élünk mi, budapestiek. De nemcsak benne élünk —, érte is.

Paizs Gábor